

مکانهای داخلی عمومی و هویت جمعی

پریسا دراج^{1*}، امید حسین اسکندانی²، ساناز داوردوست³

1- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه، P_Dorraj@iau-maragheh.ac.ir

2- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر،

O_Eskandani@Yahoo.com

3- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کلبر، Sanaz.davardust@gmail.com

چکیده

مکانهای عمومی شامل فعالیتهای اجتماعی، عاملی برای زندگی جمعی و به عنوان یک مکان هویت زا به کار گرفته می‌شود. از زمانهای قدیم تا به امروز انسانها برای گرد هم آمدن به یک مکان جمعی نیاز داشته اند. مکانهای عمومی که باعث جمع شدن انسانها در یک مکان می شوند، در شکل گیری یک هویت مکانی نقش مهم و انکار ناپذیری ایفا می کنند. در زمانهای قدیم این مکانهای عمومی بیشتر شامل مکانهای عمومی خارجی می‌شد، ولی در زمان معاصر زندگی در مکانهای عمومی به فضاهای داخلی منتقل گردیده است.

در این مقاله سعی شده که چگونگی توسعه فضای عمومی داخلی در گذشته تا به امروز و ارزشهای فضایی آن از دیدگاه اجتماعی بررسی شود. با اینکه مکانهای داخلی در شکل گیری هویت جمعی بیشترین نقش را ایفا می کنند، ولی در این مورد تا کنون تحقیق جامعی صورت نگرفته است. اهمیت پیدا کردن موضوع و نقش فضای داخلی عمومی در شکل گیری فضای معماری معاصر و پر رنگ شدن فضاهای عمومی سرپوشیده همزمان با فضاهای عمومی روباز در جامعه معاصر اهمیت این امر را بیش از پیش روشن می سازد.

کلمات کلیدی: فضاهای عمومی داخلی، فضاهای عمومی خارجی، هویت جمعی، مراکز تجاری

1- مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است و گذار تاریخی بعد از یکجانشینی فضاهای عمومی جزء ضروریات تمدن بشری بشمار می‌روند و از عصر باستان تا به امروز بعد از اسکان و استقرار هر قومی در هر منطقه- ای وجود و لزوم مکانی به منظور حل مسائل جمعی، قومی و عمومی بر اساس توانمندیهای تکنولوژی، بزرگی و کوچکی شهر، شرایط اقلیمی چه بصورت سرپوشیده و چه بصورت روباز احساس می‌گردیده و بر اساس این احساس نیاز نیز، در تمامی تمدنها و شهرها ردی از یک مکان تجمع عمومی را می‌توانیم ردیابی کنیم. هرچند این مکانها از تمدنی به تمدن دیگر دارای ویژگیها و کارکردها و فرمهای مختلفی هستند، اما هدف نهایی آنها ایجاد یک تجمع انسانی و محلی برای گردهمایی ساکنان آن شهر بشمار می‌رود. این فضاها در بازه‌ی تاریخی دچار تحولات گوناگونی شده و بسته به پیشرفتهایی که جامعه‌ی انسانی در گذار زمان در باب مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تجربه کرده این فضاها هم رو به توسعه، پیشرفت و دگرگونی گذارده است.